

Crna Gora
Ministarstvo zdravlja

*Nacionalna komisija za kvalitet i
bezbjednost zdravstvene zaštite*

*Klinika za onkologiju i radioterapiju
Kliničkog centra Crne Gore*

NACIONALNE SMJERNICE DOBRE KLINIČKE PRAKSE
LOKALNO UZNAPREDOVALI RAK DOJKE

prof. dr Vladimir Todorović, dr Ivana Durutović, dr Milan Sorat

Podgorica, maj 2019. godine

Lokalno uznapredovali rak dojke

Algoritam pripremili: prof. dr Vladimir Todorovic, dr Ivana Durutovic, dr Milan Sorat, Klinika za onkologiju i radioterapiju KCCG

Definicija

Lokalno uznapredovali rak dojke znači **nemetastatski, inoperabilni** karcinom dojke.

Preporuke za liječenje lokalno uznapredovalog raka dojke⁽¹⁾

- Prije započinjanja bilo kakvog liječenja neophodno je uraditi **core biopsiju**, koja će obezbijediti patološku potvrdu histologije i biomarkera (Er, PR, HER2, gradus i proliferacioni indeks)
- S obzirom da pacijentkinje sa lokalno uznapredovalom bolešću imaju visok rizik od metastaziranja, potrebno je uraditi **kompletno stažiranje**, uključujući anamnezu, fizikalni pregled, laboratorijske analize, radiološke pretrage abdomena i grudnog koša (poželjno je imati CT snimke) i kostiju, prije započinjanja sistemskog liječenja.
- **Sistemska terapija** (ne hirurgija ili zračna terapija) treba biti **prva linija liječenja**.
- Ukoliko lokalno uznapredovali rak dojke **ostane inoperabilan** nakon sistemske terapije i eventualne zračne terapije, **“palijativna” mastektomija se ne treba raditi**, sem ako će doprinijeti opštem kvalitetu života.
- **Sistemska terapija za hormone receptor pozitivnu bolest** uključuje antraciklini-taksani hemioterapiju ili endokrinu terapiju.
- **Izbor između sistemske hemioterapije i endokrine terapije**, kao prve linije liječenja, zasniva se na osobinama **tumora** (gradus i ekspresija receptora) i **pacijenta** (menopauzalni status, performans status, komorbiditeti i preference pacijenta).
- **Za triple negativni lokalno uznapredovali rak dojke preporučuju se antraciklini-taksani sistemska hemioterapija, kao inicijalni način liječenja.**
- Za **HER2 pozitivni lokalno uznapredovali rak dojke**, preporučuje se istovremena primjena **taksanske hemioterapije i anti HER2 terapije***, jer povećava stopu kompletnog patološkog odgovora (pCR). Postizanje kompletnog patološkog odgovora je u direktnoj vezi sa prognozom i ukupnim preživljavanjem⁽²⁾⁽³⁾.

*anti HER2 terapija znači istovremenu primjenu pertuzumaba i trastuzumaba 4-6 ciklusa u preoperativnom setingu (procijenjeni broj pacijenata godišnje je 20)

- **Za HER2 pozitivni lokalno uznapredovali rak dojke, antraciklinska** hemioterapija takođe treba da bude dio terapijskog režima.
- Kada se primjenjuju antraciklini, oni trebaju biti primijenjeni sekvencijalno sa anti HER2 terapijom, zbog rizika od kardiotsičnosti.
- Za pacijente sa **HER2 pozitivnim lokalno uznapredovalim rakom dojke** bez udaljenih metastaza, koji su u kompletnoj remisiji nakon odgovarajuće neoadjuvantne sistemske terapije i lokoregionalnog liječenja (hirurgija+/-zračna terapija), treba primijeniti **anti HER2 terapiju u odobrenom ukupnom trajanju od 1 godinu*** (uključujući primijenjenu terapiju preoperativno).
*u momentu pisanja vodiča prihvaćena terapijska opcija postoperativno je trastuzumab, posebno kod pacijentkinja sa postignutim kompletnim patološkim odgovorom.
- U pacijentkinja sa manjom zahvaćenošću limfnih čvorova pazuha na početku liječenja (cN0 ili cN1) i **sa kompletnim, kliničkim odgovorom nakon sistemskog liječenja (ycN0), biopsija čvora stražara (SLNB) može biti opcija**, ukoliko postoje uslovi da se sprovedu sve preporuke za adekvatnu SLNB (dualni marker, najmanje 3 limfna čvora identifikovana).

Inflamatorni rak dojke

- Za inflamatorni rak dojke, preporuke za liječenje su slične onima za ne-inflamatorni rak dojke, sa **sistemskom terapijom kao prvim** vidom liječenja.
- Mastektomija sa disekcijom aksile se preporučuje u skoro svim slučajevima, čak i onda kada postoji dobar odgovor na primarnu sistemsku terapiju.
- **Primarna rekonstrukcija se ne preporučuje** u pacijentkinja sa inflamatornim lokalno uznapredovalim rakom dojke.
- **Lokoregionalna zračna terapija**(zid grudnog koša i limfni čvorovi) je potrebna, čak i kada je postignut kompletan patološki odgovor (pCR).

Reference

1. Cardoso F, Senkus E, Costa A, Papadopoulos E, Aapro M, André F, et al. 4th ESO–ESMO International Consensus Guidelines for Advanced Breast Cancer (ABC 4)†. Ann Oncol [Internet]. 2018 Aug 1 [cited 2018 Nov 13];29(8):1634–57. Available from: <https://academic.oup.com/annonc/article/29/8/1634/5055519>
2. Gianni L, Pienkowski T, Im Y-H, Tseng L-M, Liu M-C, Lluch A, et al. 5-year analysis of neoadjuvant pertuzumab and trastuzumab in patients with locally advanced, inflammatory, or early-stage HER2-positive breast cancer (NeoSphere): a multicentre, open-label, phase 2 randomised trial. Lancet Oncol [Internet]. 2016 Jun 1 [cited 2018 Jul 28];17(6):791–800. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27179402>

3. von Minckwitz G, Untch M, Blohmer J-U, Costa SD, Eidtmann H, Fasching PA, et al. Definition and Impact of Pathologic Complete Response on Prognosis After Neoadjuvant Chemotherapy in Various Intrinsic Breast Cancer Subtypes. *J Clin Oncol* [Internet]. 2012 May 20 [cited 2018 Jul 28];30(15):1796–804. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22508812>